

Sənə Bayırda yazmağı arzulayıram...

1987 - ci ilin yazı idi. Rayonda "Cəllabad töhfələri" ədəbi birliyi fəaliyyət göstərirdi. Tanınmış şair Abbasağa Azər Türk də həmin dərnəyin rəhbəri idi. Ayda bir-iki dəfə yığışar yeni yazılarımızı oxuyub, müzakirə edər-dik. O vaxtlar şeir yazırdım və hər şeir oxuyanda Abbasağa müəllim üzünü turşudub deyirdi ki, sən şeir yazmağdan əl çək, sənin şeirlərin "kəndçifasondur".

Təbii ki, şairin sözləri qəlbimə toxunsa da, "kəndçifason şeirin" necə olduğunu da anlamaq istəyirdim.

Növbəti tədbirlərimizin birində, məclisin qurtarar-qurtarmaz vaxtında otağa gənc bir oğlan daxil oldu. Nəfəsini çiyinlərindən aldığından məlum olurdu ki, qaçaraq gəlmiş.

Abbasağa müəllim onun kimliyini soruşdu. Orta boylu, qıvrım saçları pırpız duran, sarışın oğlan: - Adım Faiqdir, Bakıda yaşayıram, bildim bu gün məclisiniz var, şeir oxumağa gəlmişəm" - dedi. Oxul! - deyər Abbasağa müəllim uca səslə diləndi.

Faiq "Dəniz" adlı şeirini əzbərdən söylədi. Necə söylədisede oradakıların hamısı, elə ustadımız Abbasağa müəllim də heyretindən çiyinlərini çəkdi.

Başqalarını deyər bilmərəm, elə o gündən mən şeir yazmağın daşını atdım və anladım ki, şeir yazmaq mənlilik deyil. Çünki mənim yazdığım çizməqaralar, doğurdan da, Faiqin oxuduğu şeirin yanında, Abbasağa müəllim demişkəm "kəndçifason" şeirlərmiş...

İndi haqqında bəhs etdiyim Faiq Balabəyli mənim üçün dəyərli dost, işgüzar insan və istedadlı bir qələm sahibidir. O, bütün anlarda, bütün yerlərdə özünü tapan və təsdiq edən bir insandır, bunu əminliklə deyirəm. Faiqin yaradıcılığı çoxşaxəlidir, ister publisistik məqalələri, istər şeiriyyəti, stersə də nərsi ayrı-ayrılıqda özünü təsdiqini tapmış mükəmməl sənət əsəri nümunələridir. Bu sahələrin hər birindən uzun-uzadı həm danışmaq, həm də yazmaq olar. Enerjili bir insan olan Faiq üçün vaxt məhdudiyəti yoxdur, o hər an işləyir; yol gedəndə də, yemək yeyəndə də, lap elə yuxu görəndə də.

Faiq Balabəylinin yaradıcılığının əsas ana xəttini onun poeziyası təşkil edir. Şeirlərinin dili sadə, yapışqılı, mövzusu rəngarəng olduğu qədər də doğma və üryəyatımlıdır. Faiq süstlükdən, ölgünlükdən və primitiv boyalardan qaçan şairdir. Onun şeirlərinin canı diri və çilğindir. Şeiri oxuyub qurtarandan sonra o dirilik, çilğınlıq sanki ruha çevrilir və bir dal t.-2017.-26 aprel.-S.4.

müddət insanı öz aurasında saxlamağı bacarır.

Son illər Faiq Balabəyli şeirdən publisistikaya daha sonra da nəsrə adlandı. Bu keçid çox uğurlu alındı. Onun müxtəlif sahələrdən yazdığı məqalələri yüz minlərlə oxucu diqqətini özünə cəlb edə bildi.

Qəfil qapını döyüb, haqqında yazacağı qəhrəmanını əz qala yataqda yaxalamasından tutmuş, yol kənarında durub müştəri gözləyən "qədim peşə sahiblə-

rintəndən", ac-sərgardan dolaşan, səfil həyat tərzini keçirən "bomojlardan", sənətiylə xalqın iftixarını qazanmış elm-bilik adamlarına kimi hər kəsdən yazdı. Amma yazdı ha...

Yuxarıda Faiq Balabəyli enerjili adam olmasından bəhs etdim. Bu doğurdan da belədir. O, o qədər güclü enerjiyə malikdir ki, hətta bu gücə onun üreynin damarları da tab gətirmədi. Nə yaxşı ki, qardeşimiz bu sınaqdan da yaxşı çıxdı. Özünü və qəlbini tam şəkildə "təmir etdirən" Faiq Balabəyli xəstəxanadan çıxar-çixmaz oxucularına "Bayıldan Bayıra" kitabını təqdim etdi. O kitabın bir nüsxəsini də, öz əliylə mübarək qələmindən süzülən ən xoş sözlərlə bəzəyib mənə də təqdim etdi. Kitabda yazılanların çoxunu Faiqin öz dilindən çox eşitmişdim. Amma buna baxmayaraq vaxt ayırıb kitabı başdan-ayağa oxudum. Məni bir şey daha çox maraqlandırır, mənim tanıdığım çilğın, bir az özündən razı, eyni zamanda təvəzökar və sözün yaxşı mənasında dikbaş olan, daima hərəkətdə olan Faiq Balabəyli ilə, tikanlı məftillərlə əhatəyə alınmış, quş quşluğuyla qanad salmayan, minlərlə "mənem-mənem" deyən adamların sin-

dirdiği, darkameralı bir məkana düşmüş, azadlığı əlindən alınan Faiq Balabəylinin fərqi nədən ibarət olacaqdır. Yoxsa Allah eləməmiş...

Kitabı oxuduqca, sanki flimə çəkilən qəhrəmanımızın ssenariyə uyğun olaraq, yavaş-yavaş özünə gələn obrazı gözələrimizin önündə canlanır. Vaxtilə başına gələn qorxunc əhvalatları indi nəql edən bir insanın, həmin məqamdakı stress hissini yumorla xatırlatmağını görürük onda. Bu çox yaxşı cəhətdir.

Faiq Balabəylinin qismətinə çox yaxşı şeylər düşdüyü kimi, türmə həyatı da yazılıbmış. Bu onun xoşbəxtçiliyi imiş ya bədbəxtçiliyi bilmərəm, amma tam əminliklə deyər bilərəm ki, Faiq Balabəyli ora düşməseydi, "Burda darıxmaq olmaz" və "Bayıldan Bayıra" kitabları yazılmayacaqdı və biz də bu barədə heç nə bilməyəcəkdik.

Kitab olduqca maraqlı və ustalıqla yazılmışdır. Doğrudur, orada təsvir olunanların hamısı bir kino lenti kimi Faiq Balabəylinin gözələrinin önündən keçən və bilavasitə özünün də iştirakçısı olduğu hadisələrdir. Amma nə olursa olsun, o həyatı yaşamaq, o ağrı-acını duymaq və yazmaq çox çətindir.

Bir məqamı vurğulamaq istəyirəm, bu hal ola bilsin ki, çoxumuzun nəzərindən qaçar. Faiq Balabəyli türmədə olduğu vaxtlar bir an da olsun özünün yazar olduğunu unutmadı. Sanki o, harasa ezam olunmuş bir jurnalist kimi hər bir detali, hadisəni dəqiqliklə "yaddaş dəf-tərçəsinə" köçürdü.

"Bayıldan Bayıra" kitabı qapalı dünyanın çox sirlərindən, çox mətləblərindən oxucunu xəbərdar edir. Heç kəsin arzulamadığı həyat tərzini Faiq Balabəylinin qələmində elə təsvir olunur ki, iraq olsun, çoxlarımızın könlündən o həyatla birbaşa tanış olmaq kerçir. Lap, elə mənim orta məktəbdə oxuduğum "Geniş üfüqlər" kitabındakı təsvir olunan gənc traktorçu kimi. O kitabı oxuyandan sonra özümə söz vermişdim ki, traktorçu olacağam.

Həbsxana həyatıyla azadlıqda yaşamağın fərqi müəllif kitabda təbii təsviriləriylə elə canlı şəkildə izah edir ki, bunu başqa cür ifadə etməyə insan söz tapa bilmir: - "Bayıl türməsinin heyətindəki ağacların sıx yarpaqları da insana sərnilik vermir. Bu ağaclarda da, bir hüzn, bir matəm yarpaqlayır, çiçəkləyir. Görünür, elə buna görədir ki, bu ağacların bəhrəsi beş addım o yana- qalın harsarların o biri üzündə bitən ağacların taminini vermir, onların tamından qan-irin iyi gəlir".

Bəşər övladı üçün azadlıqdan gözəl nemət yoxdur. İnsan azad düşündüyü kimi azad yaşamaqlıdır da. Bunu hamımız istəyirik. Amma yazıçı, şair bal arıları kimidir, bal arıları çiçəkdən də, zəhərdən də bal topladıqları kimi, yaradıcı adam da, ağrı-acının "tamını" bilməlidir.

Görkəmli rus yazıçısı Kuprinin belə bir fikri var: Mən gəmidə ocaqçı, meşədə baltaçı, xırmanda dənsövrən, limanlarda yükdaşıyan işlədim ki, görüm bu işlə məşğul olanlar nə edirlər? Amma çox istərdim ki, tanırım mənə heç olmasa bir dəfə qadın cildinə salsın və mən dünyaya uşaq gətirə bilim, görüm qadınlar doğanda hansı hiss və ağrını keçirirlər? Bəli, əsl yazıçı istəyi, amalı, yazmaq eşqi budur.

Faiq Balabəylinin "Bayıldan Bayıra" kitabı bir həyat hekayətidir, müxtəlif xarakterli, müxtəlif peşə sahibi oxucuların dəmirbarmalıqlar arasında eyni cür yaşam tərzidir. Müəllifin dediyi kimi burada hər şey insana cırıyla verilir, yemək də, hava, su da... burada ancaq bol-bol düşünə bilərsən. Nə faydası, onda da min fikir bir borcu ödəmir.

Faiq Balabəylinin "Bayıldan Bayıra" kitabı haqqında çox yazmaq olar. Amma bir şeyi unutmayaq ki, Faiq bay özü bu barədə hər şeyi yazıbdır.

Sözümün sonunda həm dəyərli oxuculara, həm də xatirini çox istədiyim Faiq Balabəyliyə bir sözüm var. Birincisi, oxuculara üz tuturam. Əziz oxucular, televiziya kanallarının hansındasa bir verliş gedirdi, yəqin ki, seyr etmişsiniz, qılnc udurdular, timsahın, şirin ağzına başlarını soxurdular, nə bilim zəhərli inlanlarla bir yerdə yatırıldı. Çox qorxunc bir verliş idi. Verlişin aparıcısı sonda tamaşaçılara xəbərdarlıq edirdi ki, məbədə siz bunları təkrarlayasınız. Mən də deyirəm, o qapalı dünyadan nə qədər yazırlarsa yazsınlar, heç vaxt oranı arzulamayaq.

İkincisi, Faiq Balabəyliyə üz tuturam, əziz Faiqimiz, həbsxanada olarkən həyat yoldaşına həsr etdiyən şeiri indi də eyni yanğı və təəssüf hissi olmadan oxuya bilmərsən. O şeir hamımızın qəlbini ağrıdır. Sənəin "Bayıldan Bayıra" kitabın çox gözəldir, oxuduğum kitabların çoxundan təsirlidir, amma mənə qınama, mənə elə gəlir ki, o kitab - sən içəridə olarkən həyat yoldaşının sənəin üçün axıtdığı gözyaşlarının heç bir damlasına da dəyməz...

Sənə Bayırda yazmağı arzulayıram...

Meyxoş Abdullah yazıçı